

การสร้างชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์
โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เพียงเพชร คมขำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กันยายน 2552

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ เพ็ญเพ็ชร คมจำ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช) อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์) อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ดร. จิรา จันทร์กระจาง) ประธาน

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ สุชาติ เถาทอง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนต์รี เข้มกลีกร)

วันที่...๒...เดือน...กันยายน...พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์ กรรมการที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ดร.จิรา จันทร์กระจำง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ สุชาติ เกาทอง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาและเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพ แก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี และคณะครู – อาจารย์และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์นารถดี สุทัตโต, อาจารย์สุณิสา วัชรพล, อาจารย์ธันยพร ประคองศรี, อาจารย์พิสุทธิ แดงเฒ่า พี่ ๆ และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน รวมถึงทุกคนในครอบครัว ที่ให้คำแนะนำให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง

ประโยชน์และคุณค่าใด ๆ ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ช่วยอบรมสั่งสอนให้ความรู้ ความเมตตา และคำแนะนำที่ดี จนประสบความสำเร็จในทุกสิ่งด้วยดีตลอดมา

เพ็ญเพ็ชร คมขำ

48950277: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: ชุดการสอน/ นาฏศิลป์/ ความคิดสร้างสรรค์/ ทักษะปฏิบัติ

เพ็ญเพ็ชร คมขำ: ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (A CONSTRUCTION OF INSTRUCTIONAL PACKAGES OF THAI CLASSICAL DANCE TO SUPPORT THE CREATIVE THINKING BASED ON PSYCHO - MOTOR SKILLS FOR MATTHAYOM SUKSA 3 STUDENTS)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นลินี บำเรอราช, C.A.G.S., วิมลรัตน์ จตุรานนท์, ค.ค.

217 หน้า. ปี พ.ศ. 2552.

การศึกษารังนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้น ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและ หลังเรียนด้วยชุดการสอน และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกอย่างเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 ชุดย่อย แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์ แบบวัดเจตคติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแบบวัดทักษะปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า T ($t - test$)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 97.30/90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการสอน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

48950277: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed.

(MASTER DEGREE OF EDUCATION)

KEYWORDS: THE PACKAGES FOR TEACHING/ CLASSICAL DANCE/ THE CREATIVE THINKING/ PSYCHO – MOTOR SKILLS

PHAINGPAET KHOMAHAM: A CONSTRUCTION OF INSTRUCTIONAL PACKAGES OF THAI CLASSICAL DANCE TO SUPPORT THE CREATIVE THINKING BASED ON PSYCHO – MOTOR SKILLS FOR MATTHAYOM SUKSA 3 STUDENTS

ADVISORY COMMITTEE: NALINEE BUMRERRAJ, C.A.G.S., WIMONRAT CHATURANON, Ph.D. 217 P. 2009.

The purpose of this study was to construct the instructional packages of Thai classical dance to support the creative thinking based on phycho – motor skills for Mathayomsuksa 3 students of Chanthaburi College of Dramatic Arts and to determine the efficiency of the instructional packages according to the standard criterion 80/80, to compare the pretest scores and posttest scores after learned with this instructional packages of Thai classical dance and to study attitude on Mothayomsuksa 3 students who were taught through this instructional packages of Thai classical dance. The sample consisted of Mathayomsuksa 3 students from Chanthaburi College of Dramatic Arts, Muang District, Chanthaburi Province in the first semester, 2009. The subjects were twenty students selected by purposive sampling. The instrument used in this study consisted of the instructional packages of Thai classical dance to support the creative thinking based on phycho – motor skills for Mathayomsuksa 3 students, achievement test, phycho – motor skills test , the attitude test for Mathayomsuksa 3 students, The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test .

The results were as follows:

1. The instructional packages had an efficiency value of 97.30/90.00 which was higher than the standard criterion 80/80
2. The post-test scores in achievement test were significantly higher than pretest scores at .05.
3. The student's attitude toward the instructional packages of Thai classical to dance support the creative thinking based on phycho – motor skills for Mathayomsuksa 3 students was at rated highest level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2544	
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีพ เฉพาะนาฏศิลป์ละคร.....	8
การสอนนาฏศิลป์ไทย.....	11
รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ.....	31
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินผลตามสภาพจริง.....	33
จิตวิทยาการสอนนาฏศิลป์.....	40
จิตวิทยาการเรียนการสอนวัยมัธยมศึกษาหรือวัยรุ่น.....	42
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์.....	45
ชุดการสอน.....	53
เจตคติ.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
การสร้างชุดการสอน.....	70
การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนและการวัดเจตคติต่อการเรียนการสอน.....	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	95
อภิปรายผล.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	102
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก.....	112
ภาคผนวก ข.....	117
ภาคผนวก ค.....	138
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	217

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี.....	11
2 ตารางแสดงจุดประสงค์และเนื้อหาประจำชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริม ความคิด สร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	72
3 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_1).....	88
4 แสดงผลการหาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80 ตัวหลัง (E_2) ของชุดการสอน.....	89
5 แสดงคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	89
6 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน นาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	90
7 แสดงระดับเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นรายชื่อ.....	90
8 แสดงการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	118
9 แสดงค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	119
10 แสดงค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 แสดงสัดส่วนของนักเรียนที่ทำข้อสอบนั้นถูก (p) กับสัดส่วนของนักเรียน ที่ทำข้อนั้นผิด (q).....	122
12 แสดงคะแนนระหว่างเรียนในชุดการสอนที่ 1 (E_1).....	124
13 แสดงคะแนนระหว่างเรียนในชุดการสอนที่ 2 (E_2).....	125
14 แสดงคะแนนระหว่างเรียนในชุดการสอนที่ 3 (E_3).....	126
15 แสดงคะแนนระหว่างเรียนในชุดการสอนที่ 4 (E_4).....	127
16 แสดงคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้ครบทั้ง 4 ชุด (E_5).....	128
17 แสดงคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน โดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	129
18 แสดงคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	130
19 แสดงคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	131
20 แสดงคะแนนการทำแบบสอบถามเจตคติต่อชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริม ความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนกลุ่มที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง.....	134
21 แสดงคะแนนแต่ละข้อจากการทำแบบสอบถามเจตคติต่อชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนกลุ่มที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง.....	135
22 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อ ของการตอบ แบบสอบถาม เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ไทยเพื่อเสริมความคิด สร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	137